

ATT FÖRMEDLA KUNSKAP GENOM OMBUD

EN STUDIE OM FAKTORER SOM PÅVERKAR KUNSKAPSUTBYTE
OCH PRAKTISK TILLÄMPNING I VÅRDARBETE

Katarina Madehall, hygiensjuksköterska

LÄRANDE I ARBETET

- En process som pågår fortlöpande
- Planerad och medveten eller omedveten
- Resultatet kan vara positivt - bredare djupare kompetens eller negativt - underordning och passivisering

Ellström, Per-Erik. (1996). *Arbete och lärande – förutsättningar och hinder för lärande i dagligt arbete*. Solna: Arbetslivsinstitutet.

IMPLEMENTERING

- Individuellt lärande ger inte automatiskt lärande på grupp eller organisationsnivå
- Inte säkert att ny kunskap används i praktiken
- Kräver interaktiva inslag, handledning och stöd i organisationen
- I bästa fall kan 80% av nya metoder vara införda på 3 år

Socialstyrelsen (2012). Om implementering.

KOGNITIVA KARTOR

Fungerar som filter

Vi ser och hör det vi tror på
snarare än att tro på det vi ser och hör.

Crossan, Mary M., Lane, Henry W., & White, Roderick E. (1999). An organizational learning framework: From intuition to institution. *Academy of management review*. 24(3), 522-537.

HÅLLBART ORGANISATORISKT LÄRANDE

Skanskas modell med expertgrupper:

- Lärande och kunskap skapas genom interaktion och samverkan
- Experterna måste nätverka och sprida kunskap

Olsson Neve, Theresia. (2014). *Hållbart organisatoriskt lärande: åtta steg*. (1:1. uppl.). Lund: Studentlitteratur.

HINDER I ORGANISATIONEN

- Not-invented-here-barriären
- Hamstringsbarriären
- Sökbarriären
- Överföringsbarriären

Olsson Neve, Theresia. (2014). *Hållbart organisatoriskt lärande: åtta steg*. (1:1. uppl.). Lund: Studentlitteratur.

KONTAKTPERSONER VÅRDHYGIEN

- Link nurse sedan 80-talet i Storbritannien och USA
- Nyckelpersoner - Danmark
- Hygienombud - Sverige
- Resurser/ombud – Region Kronoberg
  - BHK-resurser
  - Infartsresurser
  - Urinvägsresurser

SYFTE

Att undersöka vilka faktorer som underlättar respektive hindrar införandet av förbättrade rutiner via resurser/ombud på vårdavdelningar inom sjukhusvård.

Frågor:

- Vilka faktorer påverkar hur resurser/ombud kan förmedla kunskap till sina arbetskamrater?
- Vad leder till att kunskapen används i praktiken?

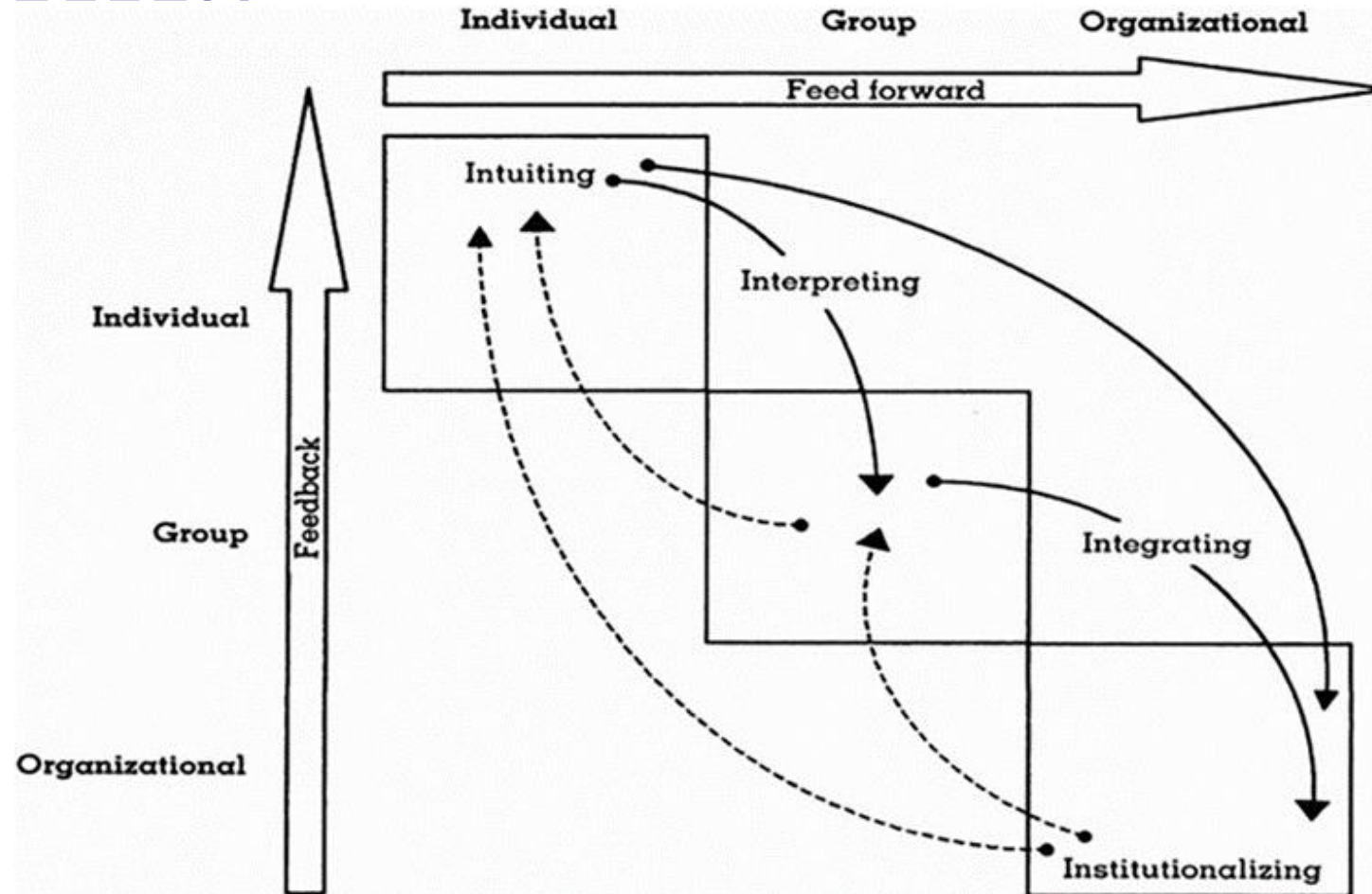
FOKUSGRUPPSMETOD

- Gemensamma erfarenheter och variation

Tre grupper:

- Resurser/ombud (sjuksköterskor och undersköterskor)
- Annan personal på avdelningar (sjuksköterskor och undersköterskor)
- Avdelningschefer

4I-MODELLEN

Crossan, Mary M., Lane, Henry W., & White, Roderick E. (1999). An organizational learning framework: From intuition to institution. *Academy of management review*. 24(3), 522-537.

TEMAN OCH KATEGORIER I RESULTATET

Faktorer som underlättar respektive hindrar införandet av förbättrade rutiner via resurser/ombud på vårdavdelningar inom sjukhusvård.

Vilka faktorer påverkar hur resurser/ombud kan förmedla kunskap till sina arbetskamrater?					Vad leder till att kunskapen används i praktiken?			
Att nå alla					Omsätta i praktik			
Sprida information	Använda mätningar	Personliga samtal och feedback	Skapa diskussion	Att vara förebild	Att vilja göra rätt	Stöd i förbättringar	Utvärdera och ändra	Dela erfarenheter med andra avdelningar

SAMTALA MED ENSKILDA PERSONER

- Jag tycker nog ändå det bästa är att prata med personen i fråga. Det är då jag har märkt en effekt... annars tycker jag inte jag har märkt det när jag tar grejer på apt eller sköterskemöten... (resurs/ombud)

REFLEKTION

- För att översätta erfarenhet till lärande
- Adaptivt och kreativt lärande – kompletterande delar att pendla emellan

Nord Nilsson, Lena. (2018). *Occupational Health Services Professionals; skills, needs and experiences shared in a learning network: Co-operative inquiry performed in the manufacturing sector*. Licentiatavhandling, KTH, Ergonomiska institutionen.

HUR REFLEKTERA

- noggrant lyssnande
- balanserande av alternativ
- delande av perspektiv
- att kritiskt värdera det moraliska i handlingar

Bontemps-Hommen, Marij CMML., Baart, Andries J. & Vosman, Frans JH. (2020). Professional Workplacelearning. Can Practical Wisdom be Learned? *Vocations and Learning*. 13, 475-501.

RISKBEDÖMNING I PRAKTIKEN

- Riskbedömningsmall för varje patient i journalen
- Gröna korset för daglig bedömning av alla patienter på avdelningen

Ska leda till reflektion och lärande

Region Kronoberg. (2022). *Patientsäkerhetsberättelse för Region Kronoberg 2021.*

ATT OMSÄTTA I PRAKTIK

Tid att reflektera?

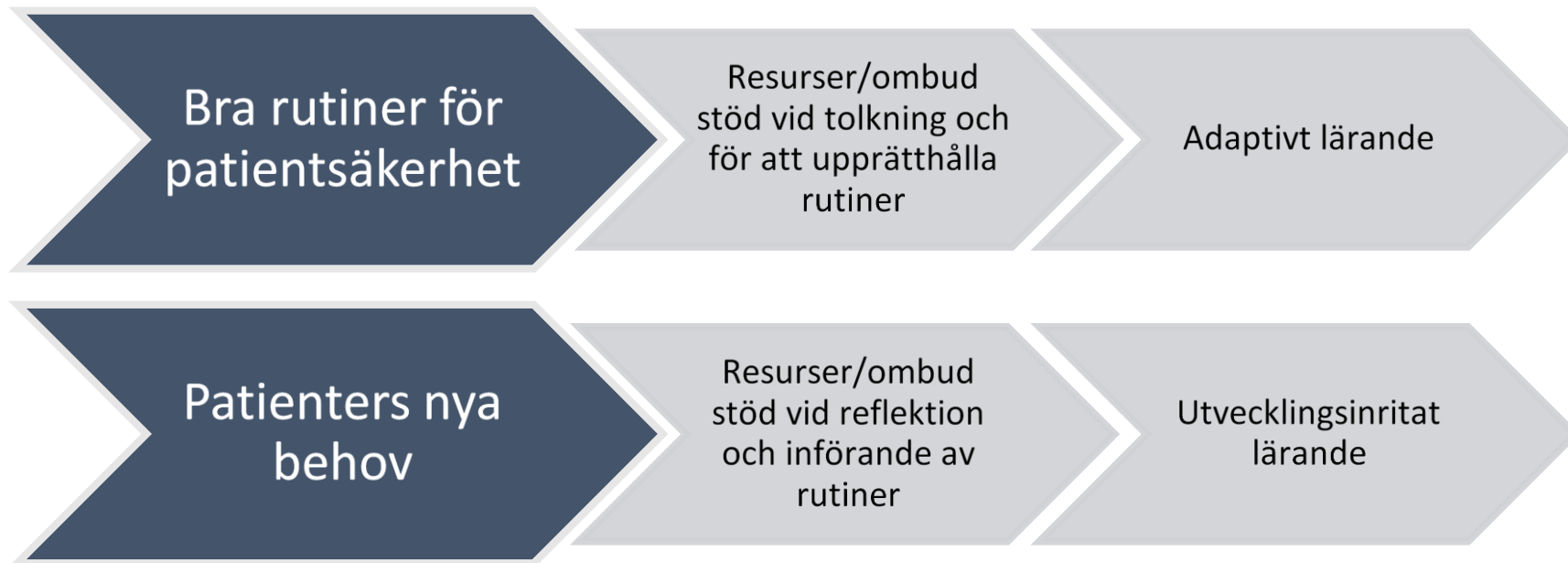
Teamet

Ibland bättre att leda med handling och sedan komma till förståelse på en annan väg

RESURSERNAS NYCKELROLL FÖR LÄRANDE

Feedback

Feed forward

DATABASER

Pub Med (Medicinsk litteratur)

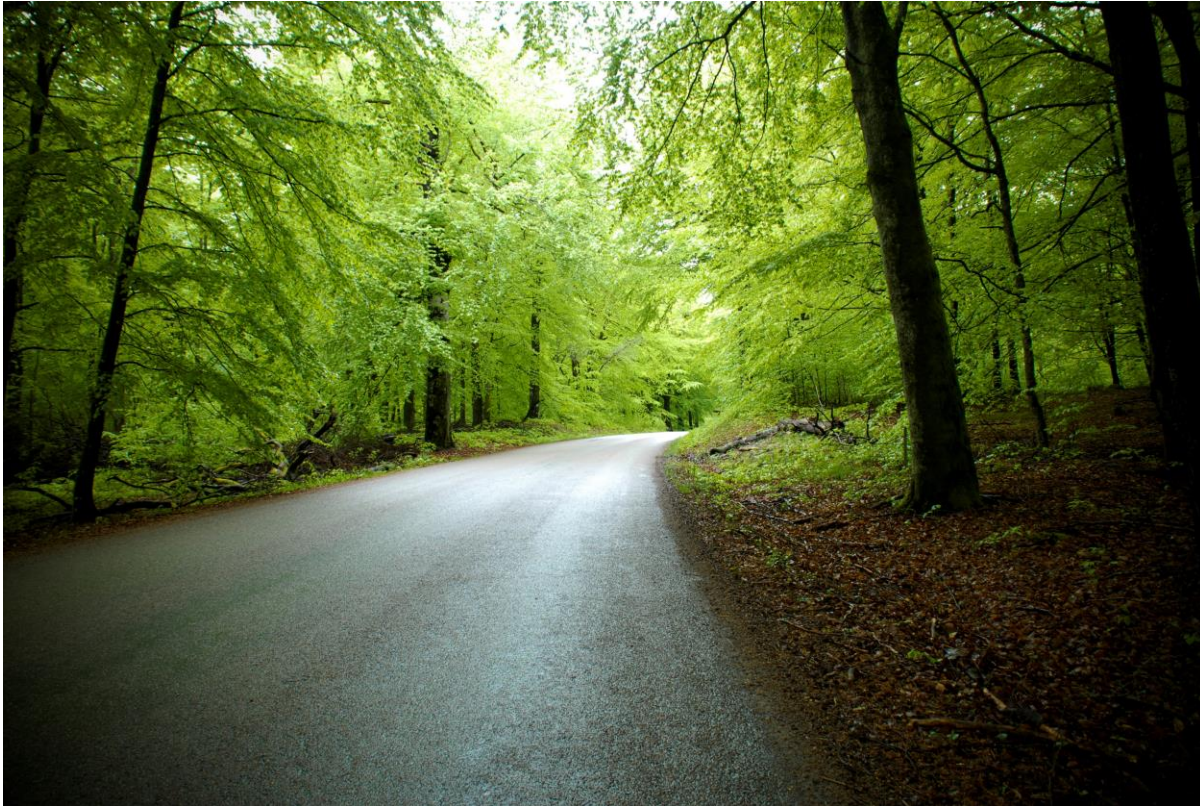
En mer teknisk syn på lärande

ERIC (Educational Resources Information Center)

Djupare pedagogiska perspektiv

TACK!

Länk till uppsatsen:

[Att förmedla kunskap genom ombud : En studie om faktorer som påverkar kunskapsutbyte och praktisk tillämpning i vårdarbete \(diva-portal.org\)](https://diva-portal.org)

